

اولدیغی سویله یین «نوائی» اونک یالکیز بر مطلعنی نقل ایدیور. طرز اقادسی
کندینک بوشاعرله کوروشدیکنی آکلاتدیغی ایچون ۸۹۶ دن اول وقات ایدن
بلالک سلطان حسین زمانندن مقدم اولمادیغی آکلاشیلیور :

جان وکونکولومنی جفا اوقی بیله کویدوردیکز [۱]
اویله کیم کول بولدوم ومین دین کونکول تیندوردیکز

— پشیمه دی —

کوپریلی زاده

خمسه قنار

کچن ییل

۱۳۲۹ سنه سنده تورک دنیاسی

(باشی ۶۳ نجی صاییده)

بالقان مغلویتلری اوزرینه ، عثمانلی هیأت اجتماعیه سنک نفسنه رجوع ایله
اک چوق تفکر وتأمل ایده جک قسمی ، هیچ شبهه یوق که اررورسی ایدی .
اوردولر ، وظائف مودوعه لری دائره سندن خارجه چیقمازلرسه ، صاغلاندولر .
هله زمانموزده صنعت حرب ، افرادی اداره ایدنلرک بوتون حیاتی کندینه حصر
ایشدیرده جک قدر کنیش و مشکدر . هر زمان و هر مکانه اوردولرک قیمت
حریه لرینی اکیسلتن علت ، واسطه سی بولندقلری سیاستک صاحب و حاکمی
کیسلمک میل و آرزوسی اولمشدر . اوردودن متشکل ، اوردویه مستد عثمانلی
دولتک تاریخی ، بلکه دیگر دولتلرک تاریخلرندن دهابلغ اوله رق ، بوقانونی
اظهار ایدر . حربدن چیقان عثمانلی اوردوسنک کچن سنه کی ایلک ایشی ، کندیسنده
تحمرات سیاسیہ تولید ایدم بیله جک تخملری ازاله یه جالیشیق اولمشدر .

عمومیتله اوردولرک قیمتلرینی دوشورن بر عنصرده فکر آ ویدنا یورولهرق
کنجلیکک قوتی ، تحمینی ، آتشی ، جواللکسی ، اعتماد نفسی ، فداکار
ایمانی الحاصل دلیقانیلغنی غائب ایدن اعضاسیدر . عثمانلی دولتک خصوصیت

[۱] کویدورماک : یاقق ، یاندیرمق [ییشتای لغتی : وامه ری ، سلیمان افندی]

احوالى ، عثمانلى اوردوسنده بو نوع اعضانك ديكر اوردولردن فضله تكوننه سبب اولمشدى . كچن سنه اوردوى هايونك باشنه ، آز زمانده قازانديغى چوق موفقتلرله عالمشمول بر شهرت اكتساب ايدن كنج بر عسكر سردار آيين ايديلنجه ، اوردويى سرعتله كنجلشديرمهيه ، بزكين ياخود يورغون عنصرلرى اوردودن آييرمهيه باشلادى ، وبوتون اوردوده جسور ، عزمكار ، مصر ومجدد بر فعاليت تظاھر ايتدى .

كرك آوروپا وجهان موازنه سيچون ، كركسه شرق اسلاميده كي خصوصى منافعنك محافظه سيچون ، دولت عثمانيه نك بقا وتعاليسنه طرفدار كورينن آلمانيانك ، حكومت عثمانيه تشبث وطلبي اوزرينه ، اوردوى عثمانيك اصلاح وتنسيقنه مأمور بر هيئت عسكريه كوندرمسي دخی كچن سنه نك عسكرى وقايع مهمه سندنذر . نامدار جنراللردن ليمان فون زانده رس تحت رياستنده كلن بو آلمان هيئت عسكريه سنك ، عثمانلى اوردوسنده حائز نفوس وتأثير اولسي ، بعض قومشو مملكتلردن كورولتولى اعتراضلرى جلب ايتديسه ده ، فرعى بعض تعديلات ايله كورولتيلر ياتيشديريلدى وهيأت عسكريه وظيفه مودوعه سنه باشلادى . فون زانده رس حادثه سي ، دولت عثمانيه نك وضعيت بين الدولتي بك آچيق كوسترديكندن ، حيتلى ودوشونه بيلير عثمانلي لرجه موجب انتباه اولمش اولسه كركدر ...

...

توركلرده ملي انتباهي احداث ايدن عامللر ، ارمني وعربلر ملي حركتلىرى تشديد خدمت ايتمشلردر . ارمني وعرب وطنداشلىرىمىز ، سلطنت عثمانيه ده وقايع اخيره نك حصوله كتيرديكي يكي محيطه توفيق حيات آرزوسينه ، ذاتاً موجود مختاريت قوميه لرينى توسيعاً حقوقلشديرماك تشبثده بولنديلر . سياست عموميه دن باحت اجمالده خاطر لاتديغىمىز وجهه ، تبعه پادشاهينك وضعيت حقوق قيه لرينه متعلق بوكي مسلكك حدود عثمانيه داخلنده حل اولنوب يتيمه سي اقتضا ايدركن ، ارمني وطنداشلىرىمىزك «اصلاحات» طلبلرى ، مع التأسف ، بين الدول مذاكرات ومقرراته باعث اولمش عرب دين قارده شلىرىمىزك «الاصلاح»

تميلرى ده نصرانى اوروپا مطبوعاتى فضلجه اشغال ايله مشدر . صرف داخلى
مسأله لرك بويله بين الدول بر شكه صوقولمى ، وحدت عثمانيه اساسنه صادق
كىمسه لرى چوق دلكير ايتمكه برابر ، وقايع حاضرمدن زياده نتايج مستقبليه
دوشونميه مجبور اولان زمامداران حكومتك قاوريشلى نظرلرني تحديد
وتمكينلى سياستلرني تغليط ايتمدى . غربى روم ايليدى ايديلن خطالى حر كترك
مؤسف نتيجه لرى ، بقية ممالك عثمانيه نك شرق و جنوبنده دها احتياطلى
وتدبيرلى داورانيه جق قدر عبرتبخش اولمش ديمكدر . بوكا حمد وشكر ايتملى يز .
ارمني لرك آوروپا طريقيله كلن طابليردن چوغى قبول اولندى . مسلمان
عثمانلي لردن غيرى كيمسه ايچون اهميت وقيمتى قالمايان بعض اسكى معاهده
نامه لرك ماده لرى ، بومطالبه نقاط استناد تشكيل ايدىوردى . كندى مملكتلرندى
ارمني لرك شخصى تجلياتنى سيله شدتله ازميه چالیشان بعض حكومتلر ،
توركيه ده ارمنى مليت ك سياسى تكامل وترقيسنه اعتناكار بررنكه يان كسيلمشلردى .
ييانجيلر قارشى ماديى ايچون عربلرله ائتلاف دها طائلى ودها قولاي اولدى .
سياست عموميه دن باحث اجمالزده « تورك مليت پرورلرى ، حكومت عثمانيه ايله
عرب اصلاحي لرينك ائتلافنده ولو جزوى اولسون خدمتلى سبقت ايتديكنى
بوراده تحظرله برخظ وجدانى طويمقدن كنديلرني آلامازلر . » ديمشك .
فى الواقع ، تورك مليت پرورلرى ، عربلرك محق طلبلرينك حكومت عثمانيه طرفندن
قبول ايديله سنى چوق استيورلردى . برملت تشكيل ايدى بيلن اقوامك وحدت
عثمانيه ، مغاير اولماق شرطيله تكامل طيعيلرينه مانع اولمايه قالقيشماق ،
تورك مليت پرورلرينك اساس فكرلرندى . توركچيلر نظرندى ، اولجه ده سويلديكمز
وجهله ، اسلام فوق الملل بردين وجدانى وسوايدى ، عالم اسلامده مليتلك
تكالى بين الملليت اسلاميه نك كسب اقتدار ايتمه سنى انتساج ايله جكدى . عين
زمانده ، توركچيلر ، دينى ، مليت فكر مركبك بر عنصر تاريخيسى تلقى
ايدىرلر ؛ مسلمان مليتلك تكمل ايدركن ، اسلام دينك ده حياتيله جكنه اينانيرلر .
ايشته شو اعتقادات اساسيه لرينه استناد آدركه توركچيلك اصلا سياسى اولمايان
محافلى ، سياسى ائتلافه تقدم ايدىرك ، عرب محافل ادبيه سى ايله مناسبات
« ائتلاف پرورانه » كيرشمشدى .

تورکچیلک فکرینک اقوام اسلامیه آرمه سنده القای برودت ایتمکده اولدینی ادعاسنه قارشى ، بالفعل ائتلافله خدمتدن دها مقنع بر دلیل کوستریله بیلیرمی؟ تورک ملیتپرور مخافلی اساسات فکریه سنی اصلا اخفا ایتمه رک ، دائما صریح و صمیمی میدانه قویه رق عرب و طنداشلرینه ید مخادتنی اوزاتدینی کبی ، کورد و طنداشلریله ده مناسبات مخادنتکارانه تمادی ایتدیرمکده در .

اوروپالیلرک دولت عثمانیه واقوام اسلامیه حقنده بسله مکده اولدقلری آمالک کیت کیده کورمه مک قابل اولیه جق درجه ده تظا مر و توفخی ، عرب - تورک ائتلافک سرعت و سهولته انعقادینه خیلی خدمت ایتشدرد. دیگر طرفدن عربلر ، کنددی کندیلرینی اداره یه نه درجه لرده حاضر اولدقلرینی ده دوشمه مزاک ایدمه لرلردی . امور اداره نک بعض شعبه لرنده ، از جمله بلدیله لرده حائر اولدقلری موقع ، بودوشنجه ایچون مواد کافیه احصار ایتمش بولنیوردی . الحاصل هراییکی طرف منصف طاوراندی و اویشولدی : معارف ، عدلیه و اداره ایشلرنده عرب لساننک حق طائیلدی ؛ عرب مأمورین استخدا منه دائر بعضی اساسلر قونولدی . نهایت شامده ، پروتده بر قاچ عالی مکتب ایله مدینه منوره ده بر دارالفنون اسلامی تأسیسی قرارلاشدیریلدی .

تورک ، عرب مناسباتنه دائر کچن سنه کی وقایعی خلاصه ایدن شمالی تورک غرضه لرندن بریسی دییورکه : « عربلرک بعض امور اداره ده مختاریت اکتساب ایتملری ، حاضر لقسز لقلرینی اظهار ایتدی ؛ ابتدائی و تالی مکتبلرینه مخصوص کتابلرینک اکیکلکی آ کلاشیلدی . هرشیدن اول سویه مدنیه نک یوکسلمه سی لزومنی آ کلا دیلر . مختاریته کافی وسائط مدنیه سی اولمایان بر خلقک او یولده کی فعالیتی حاکملری دگیشدیرمکدن باشقه بر شیئه یارامیه جفنی ادراک ایتس دیلر . و شیمدی عربلر هرشیدن زیاده تزید معرفت ایله مشغولدرلر . عثمانلی حکومتی بو ایشده عربلره یاردیم ایتمکده در . عربلرده هلال احمره ، مدافعه مایه یه مبالغه عظیمه طویلایوب معاونت مالیه یی دریغ ایتمه مکده درلر . دین و قان عا رده شلریمزک او یوشمه لری بزی چوق سونیدیریور . »

آ . ی .

پتتمدی